

งานวิจัยก้าวหน้า พัฒนาอัญมณีไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นศูนย์กลางอัญมณีของโลก โดยอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศ เนื่องจากประเทศไทยมีจุดแข็งหลายประการ ได้แก่ ชื่อเสียงของพลอยสี ความได้เปรียบในเรื่องฝีมือแรงงานในการเจียรในพลอยและเพชร โดยมีแรงงานฝีมือดีแต่ค่าจ้างต่ำ รวมทั้งความสามารถพิเศษในการเผาพลอย ให้มีสีสวยงาม จากจุดแข็งดังกล่าวทำให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาตนเองเป็นศูนย์กลางการค้าพลอย การเจียรในพลอย ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมของประเทศ ผู้การเป็นเมืองแฟชั่นและเป็นแหล่งส่งออกอัญมณีที่สำคัญของโลก

ปัจจุบันปัญหาการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับมีมูลค่าการส่งออกลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากการหดตัวของตลาดโลก และภาวะการแข่งขันที่รุนแรงจากประเทศผู้ส่งออกพลอยที่พยายามช่วงชิงความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดโลก รวมถึงปัญหาผลกระทบจากมาตรการการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายในของบางประเทศ ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อ 5-7 ปีที่แล้ว ไทยสูญเสียตลาดอัญมณีราว 2 หมื่นล้านบาท จากกรณีพลอยสีส้ม (Orange Sapphire) ที่ผลิตได้ในประเทศไทยเพียงแห่งเดียว เมื่อสมาคมผู้ค้าอัญมณีอเมริกากล่าวอ้างว่า พลอยสีส้มของไทยมีส่วนผสมของสารเบริลเลียมซึ่งเป็นสารที่ทำให้เนื้อพลอยเปลี่ยนไปจากเดิม จึงสรุปว่าพลอยสีส้มของไทยเป็นพลอยปลอม ข้อสรุปดังกล่าวทำให้พลอยไทยที่กำลังจะฉายแววในตลาดโลกดับวูบทันที

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จึงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องเร่งปรับบทบาทในการบูรณาการงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอัญมณีตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเพิ่มศักยภาพ ในกลุ่มผู้ผลิต ผู้บริโภค ตลอดจนนักวิจัย และนักวิชาการ อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอัญมณีและเครื่องประดับ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออก นโยบายตามแนวทางของรัฐบาลที่ได้วางเป้าหมายการส่งออกสินค้าประเภทอัญมณีประมาณ 2 แสน 2 หมื่นล้านบาท ซึ่งการจะทำให้มูลค่าของอัญมณีไทยเป็นไปตามเป้าหมายต้องมีงานวิจัยมารองรับเพื่อสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือให้ลูกค้าที่ต้องการอัญมณีที่มีคุณภาพ

ศาสตราจารย์อานนท์ บุญยรัตเวช เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กล่าวว่า วช.จะสนับสนุนการนำงานวิจัย มาสร้างความน่าเชื่อถือให้ผู้ซื้อชาวพลอยของไทย เพื่อช่วยให้อุตสาหกรรมอัญมณีไทย

ฟื้นตัวโดยเร็วที่สุด โดยเรื่องแรกก็คือเป็นเรื่องเร่งด่วนคือ กรณีสารเบริลเลียม (Beryllium) ต่อการเปลี่ยนสีของแซฟไฟร์ ที่ทำให้ออกส่งออกพลอยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดย วช. จะสนับสนุนการทำวิจัยพิสูจน์เกี่ยวกับสารเบริลเลียม ว่าแท้จริงแล้วเป็นสารที่ได้จากกระบวนการเผาตามธรรมชาติ ไม่ได้แต่งเติมเข้าไปแต่อย่างใด ขณะเดียวกัน วช.จะเป็นผู้ออกไปรับรองกระบวนการผลิตด้วยตัวเอง เพื่อให้ผู้ซื้อจากทั่วโลกกลับมาเชื่อมั่นในสินค้าอัญมณีไทยเช่นเดิม

“เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของประเทศและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น วช.ได้ให้การสนับสนุนโครงการ “ผลของธาตุเบริลเลียมต่อการเปลี่ยนสีในพลอย” ซึ่งเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัญมณี ทั้งทางด้านเทคโนโลยีกระบวนการผลิตและการตรวจสอบอัญมณี การศึกษาวิจัยที่เป็นคำตอบทางด้านวิทยาศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเร่งด่วนเกี่ยวกับธาตุเบริลเลียม ครอบคลุมไปถึงการศึกษาวิจัยด้านการตลาด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมส่งออกอัญมณีของประเทศให้อำนาจในการแข่งขัน อันจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ของประเทศชาติ และ

“วช. พัฒนาอัญมณีไทยสู่แบรนด์สากล”

พร้อมกันนี้ วช. จะออกใบรับรองมาตรฐานการผลิตพลอยหรืออัญมณีให้โดยใช้ผลการวิจัยมารองรับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการเผาพลอยว่าเป็นการเผาพลอยโดยใช้วิธีทางธรรมชาติจริง ๆ ไม่ใช่การสังเคราะห์พลอยจนทำให้เกิดเป็นพลอยชานสี ทั้งนี้ คาดว่าจะใช้เวลา 2 สัปดาห์ในการออกใบรับรองมาตรฐานการเผาพลอย โดยการทำมาตรฐานการเผาพลอยนักวิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการ คาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือน ซึ่งจะทำให้งานวิจัยอัญมณีไทยได้รับการยอมรับจากต่างประเทศมากขึ้น” เลขา วช. กล่าว

อย่างไรก็ตามปัจจุบัน วช.มีข้อมูลเกี่ยวกับอัญมณี ประมาณ 63 เรื่อง นับตั้งแต่กระบวนการผลิตและพัฒนาคุณภาพอัญมณี การพัฒนาบุคลากรด้านอัญมณีตลาดและการส่งออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอัญมณีมาตรฐานของอัญมณี เป็นต้น ดังนั้นหากสามารถนำงานวิจัยไปปฏิบัติจริงกับอัญมณีก็นับเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง และในปีงบประมาณ 2551 วช. ได้วางเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาอัญมณีไทย 2 ประการ คือ การสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์อัญมณี ซึ่งอัญมณีหรือเครื่องประดับเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถสร้างมูลค่าการส่งออกได้ และอีกประการหนึ่งคือการนำสิ่งที่มีมูลค่าไปสู่ผู้บริโภคอย่างมีกระบวนการจัดการและการตลาดที่ดี ทั้งนี้กระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มของอัญมณีต้องมีกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน จึงจะทำให้ลูกค้ามีความมั่นใจในมาตรฐานการเผาพลอยโดยฝีมือคนไทย และทำให้งานวิจัยอัญมณีไทยได้รับการยอมรับจากต่างประเทศอีกด้วย